

Sygn. akt VII U 1740/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 01 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jacek Chaciński
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Beata Pełczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 lutego 2016 r. w Lublinie

sprawy T. M. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę

na skutek odwołania T. M. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 1 września 2015 roku, nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala T. M. (1) prawo do emerytury od dnia (...) roku.

Sygn. akt VII U 1740/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 września 2015 roku, Znak:(...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił T. M. (1) prawa do emerytury na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). W uzasadnieniu organ emerytalny wskazał, iż odmawia ustalenia prawa do emerytury z uwagi na to, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze (decyzja – k. 123 akta emerytalne).

Odwołanie od tej decyzji złożył T. M. (1) wnosząc o jej zmianę i ustalenia prawa do emerytury. Skarżący wskazał, iż w wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresach od 26 listopada 1973 roku do 30 kwietnia 1979 roku oraz od 9 listopada 1979 roku do 30 listopada 1994 roku (odwołanie – k. 2 akta sądowe).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania podtrzymując argumentację zawartą w treści zaskarżonej decyzji. (k. 3 - 4 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje.

T. M. (1) urodzony (...), w dniu (...) roku złożył wniosek o emeryturę. W jego treści zawarł oświadczenie, iż jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz wnosił o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa (wniosek o emeryturę - k. 1 - 4 a.e).

Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku oraz uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania organ rentowy decyzją z dnia 1 września 2015 roku ustalił wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 25 lat tj. 22 lata, 8 miesięcy i 17 dni okresów składkowych, 1 miesiąc i 14 dni okresów nieskładkowych oraz 2 lata, 1 miesiąc i 29 dni okresów uzupełniających. Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy żadnego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych (karta przebiegu zatrudnienia - k. 122 a.e.; decyzja - k. 123 a.e.).

W celu dokonania niezbędnych ustaleń Sąd dopuścił dowody z dokumentów znajdujących się w aktach ZUS i aktach osobowych wnioskodawcy (w kopercie - k. 14 a.s.) oraz dowody osobowe w postaci zeznań wnioskodawcy T. M. (1) (protokół – k 28 v. – 29 a.s. oraz 29 v. - 30 a.s.) oraz świadków B. S. (protokół – k. 29 a.s.) i W. R. (protokół – k. 29 v. a.s.).

T. M. (1) był zatrudniony w (...) Zakładach (...) w okresach od 26 listopada 1973 do 30 kwietnia 1979 roku oraz od 9 listopada 1979 roku do 30 listopada 1994 roku na stanowiskach pracownik produkcji i obuwnik montażysta (świadectwa pracy w aktach osobowych – koperta k. 14 a.s., świadectwa pracy – k. 7 i 13 a.e.).

Wnioskodawca w w/w zakładzie pracował na dziale montażu przy ćwiekowaniu czubków. Skarżący otrzymywał but już po założeniu cholewki razem z kopytami, po wklejeniu zakładki w cholewki i nałożeniu cholewki na kopyto. Do obowiązków T. M. (2) należało zaćwiekowanie czubków zaś następni pracownicy ćwiekowali boki i pięty oraz zajmowali się ścieraniem kleju. Ubezpieczony wkładał cholewkę w szczękę maszyny, naciągał cholewkę i maszyna ćwiekowała czubek. Czynność ta polegała na klejeniu czubka buta. Cholewki wykonane były ze skóry i skaju. Wnioskodawca pracował przy maszynie. Była to praca stojąca. Skarżący brał kopyto z gotową podpodeszwą, która była przybita do kopyta, brał cholewkę z kopytem wkładał brzegi cholewki w szczęki maszyny, a następnie po naciśnięciu nogą pedała, maszyna zawijała wierzch cholewki z kopytem. Podczas klejenia czubków klej podawany był przez maszynę. Klej, który był w granulkach wnioskodawca rękami wsypywał do pojemnika w maszynie gdzie w wysokiej temperaturze się rozpuszczał. (zeznania świadka T. M. (1) – k 28 v. – 29 a.s. oraz 29 v. - 30 a.s., zeznania świadka B. S. – k. 29 a.s. zeznania świadka W. R. – k. 29 v. a.s.).

Praca w omawianym zakładzie zorganizowana była w systemie dwuzmianowym. W środowisku pracy panowało duże zapylenie oraz unosiły się opary kleju. Przez cały okres zatrudnienia wnioskodawca nie był kierowany do innych prac, wykonywał tylko wyżej opisane czynności (zeznania świadka T. M. (1) – k 28 v. – 29 a.s. oraz 29 v. - 30 a.s., zeznania świadka B. S. – k. 29 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody. Za wiarygodne Sąd uznał zeznania złożone przez wnioskodawcę uznając je za jasne, pełne, logiczne, spójne z zeznaniami świadków oraz analizą dowodów w postaci dokumentów, w szczególności z dokumentami znajdującymi się w aktach osobowych skarżącego.

Przystępując do oceny dowodów osobowych należy stwierdzić, że przesłuchani w sprawie świadkowie to osoby obce dla wnioskodawcy. Byli oni jego współpracownikami w okresie zatrudnienia w w/w zakładzie pracy i mieli bezpośredni wgląd i styczność z wykonywanymi przez niego czynnościami.

Wskazani świadkowie dysponowali, niezbędnymi wiadomościami w zakresie charakteru czynności wykonywanych przez wnioskodawcę, jego obowiązków, warunków zatrudnienia i zasad organizacji pracy. Zeznania świadków są logiczne i spójne, korelują ze sobą i z zeznaniami skarżącego. Zostały odebrane w toku postępowania sądowego, po pouczeniu o odpowiedzialności za składanie fałszywych zeznań. Z uwagi na to, że świadkowie są osobami obcymi dla wnioskodawcy, nie ma podstaw, by kwestionować ich zeznania i zarzucać im nieprawdę czy stronniczość. Drobne

rozbieżności, co do niektórych szczegółów sprawy wynikają z naturalnych ułomności pamięci ludzkiej zważywszy, że świadkowie zeznają na okoliczności zdarzeń życia codziennego niemających charakteru wyjątkowego i z tego powodu trudniejszych do zapamiętania. Okoliczność, że występują te rozbieżności przemawiają za obdarzeniem ich zeznań wiarygodnością, bowiem wskazują, że nie były one uzgadniane na potrzeby procesu. W związku z powyższym Sąd obdarzył w całości wiarą zeznania zeznających w sprawie świadków.

W świetle powyższych ustaleń należało stwierdzić, że również zeznania skarżącego złożone w trybie art. 299 k.p.c., w powyższym zakresie zasługują na pełne uwzględnienie.

Sąd obdarzył wiarą zgromadzone w sprawie dowody nieosobowe w postaci dokumentów, znajdujące się w aktach organu rentowego oraz aktach osobowych. Były one przechowywane przez uprawniony podmiot, nie noszą śladów podrobienia ani przerobienia.

Odnosząc się do świadectw wykonywania prac w warunkach szczególnych z 30 listopada 1994 roku oraz 15 grudnia 1994 roku Sąd nie dał im wiary w zakresie wskazywanych przez te dokumenty okresów wykonywania prac w szczególnych warunkach. Jak wynika bowiem z przeprowadzonego postępowania dowodowego wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia w (...) Zakładach (...) pracował jedynie przy ćwiekowaniu czubków. Stwierdzić przy tym należy, iż fakt przenoszenia T. M. (2) na inne stanowiska bądź powierzania mu innych czynności do wykonania niż ustalone przez Sąd w niniejszym postępowaniu, w żadnej mierze nie wynika z pozostałej dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Odwołanie wnioskodawcy jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury T. M. (2) musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego lub wnieść o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w tym funduszu, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnić:
  - a) co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
  - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Bezspornym jest, że skarżący złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, ukończył obniżony do 60 lat wiek emerytalny i na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymował się co najmniej dwudziestopięcioletnim stażem pracy.

Rozważając czy wykonywaną przez skarżącego pracę w trakcie spornych okresów zatrudnienia w (...) (...) można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach należy podkreślić, że wnioskodawca występując do organu emerytalnego o przyznanie świadczenia przedłożył świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze na potwierdzenie tej okoliczności, które zostały zakwestionowane przez organ rentowy z przyczyn formalnych. Ponadto w świadectwach tych wskazane zostały nieprawidłowe daty rzeczywiście wykonywanej pracy w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu taka sytuacja nie może dyskwalifikować możliwości ubiegania się o przedmiotowe świadczenie. Należy mieć, bowiem na uwadze, że nawet brak stosownej dokumentacji nie oznacza sam w sobie, że pracownik nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Obowiązek sporządzenia odpowiadającego wymogom świadectwa obciąża pracodawcę, w związku, z czym wyciąganie jakichkolwiek negatywnych konsekwencji z nieścisłości w nim zawartych wobec pracownika byłoby dla niego nazbyt krzywdzące.

Ustalenie przez Sąd, że praca była wykonywana w warunkach szczególnych oznacza, że praca była w takich warunkach wykonywana. Sąd, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie jest związany określonymi środkami dowodowymi. Zgodnie z treścią art. 473 k.p.c., w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Oznacza to, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. H UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w którym Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach ZUS i osobowych wnioskodawcy oraz jego zeznaniach złożonych w trybie art. 299 k.p.c. i zeznaniach świadków pozwoliło ustalić w sposób pewny, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach

szczególnych będąc zatrudnionym w (...) Zakładach (...) w okresach od 26 listopada 1973 roku do 30 kwietnia 1979 roku oraz od 9 listopada 1979 roku do 30 listopada 1994 roku na stanowiskach pracownik produkcji i obuwnik montażysta.

Czynności wykonywane przez wnioskodawcę w w/w okresach opisane są w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w wykazie A, dziale VII, poz. 12 tj. „produkcja spódów obuwniczych ze skóry, gumy i tworzyw sztucznych oraz klejenie i powlekanie tkanin obuwniczych”.

Odnosnie uznanych okresów pracy, jako pracy w warunkach szczególnych, należy podkreślić, że Sąd Okręgowy w pełni aprobuje stanowisko Sądu Najwyższego, które nakazuje przy ustalaniu, czy praca wykonywana była w warunkach szczególnych, kierować się przede wszystkim rzeczywistym zakresem obowiązków, a nie nazwą stanowiska pracy (por. wyrok z dnia 19 maja 2011 r., sygn. III UK 174/10, wyrok z dnia 9 marca 2010 r., sygn. I UK 324/09; wyrok z dnia 8 czerwca 2011 r., sygn. I UK 393/10). Nie ma zatem znaczenia fakt, że wnioskodawca formalnie miał powierzone stanowisko pracy, które nie zostało wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do odpowiedniego aktu resortowego skoro ustalono, że faktycznie świadczył on pracę zaliczaną do wykonywanych w szczególnych warunkach na podstawie przepisów cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów oraz aktu resortowego.

Uznając wyżej wskazane okresy jako okres pracy w warunkach szczególnych stwierdzić należy, iż przekracza on ustawowo wymagany próg pracy w tychże warunkach i wynosi 20 lat, 5 miesięcy i 27 dni.

W związku z powyższym należy uznać, iż T. M. (2) spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do ustalenia mu prawa do emerytury na podstawie omówionych przepisów. Prawo do świadczenia zostało ustalone od(...)roku, to jest od osiągnięcia 60-go roku życia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.